

[Holger Eriksen.]

den opgave. Min bekymring er ingenlunde, at de reserver, der foreslås opsamlet, er for store, men snarere at de er for små, ikke alene på baggrund af de merudgifter, der fra forskellig side er stillet krav om, men også med henblik på det stigende underskud på handelsbalancen. Derimod er jeg ikke glad for den omsætningskat, der er foreslået, og som jeg vil fremsætte nogle principielle indvendinger imod.

Det har altid været et godt demokratisk princip, at der måtte være en stærk progression i skatteudskrivningen, populært udtrykt ved slagordet: de største byrder må lægges på de stærkeste skuldre. Socialdemokratiet har på sin sidste kongres enstemmigt vedtaget et arbejdsprogram, hvor skattepolitikken er udformet på den måde, at man har fastholdt det indkomstudjævnenende princip.

Jeg tror, at dette er mere nødvendigt nu end nogen sinde, hvis man vil modvirke en tendens til at gøre forskellen mellem de fattigste og de rigeste større. Det kom som noget af et chok, da departementscheferne Cohn og Erik Ib Schmidt ved undersøgelser med forskellige års mellemrum kom til det resultat, at hvad fordelingen af både indkomst og formue angår, var der stort set ikke sket nogen ændring i tiden siden århundredskiftet. Når det overraskede så meget, var det, fordi realindkomsten for de fattigste var steget meget stærkt. Derved havde man overset, at indkomsten for de rige var steget lige så stærkt, og at der altså i realiteten ingen udligning havde fundet sted. Nu er det adskillige år siden, den sidste af disse undersøgelser blev offentliggjort, og jeg har desværre en stærk fornemmelse af, at der siden den tid er sket en udvikling til det værre.

Hver gang der stilles krav om, at nu skal man sørge for at skabe en højere indtægt for de lavest lønnede, bliver der udtalt uhyre megen sympati for tanken. Officielt synes man, det er rimeligt, men i praksis er det jo betydelig vanskeligere at få tilslutning til disse krav.

Naturligvis bliver en del af det, der kræves, gennemført, men spørgsmålet er, om indtægterne for de bedre stillede procentuelt ikke er steget endnu mere. Jeg henviser i denne forbindelse til den sidste

lønningslov. Den gav store indtægter forholdsvis større forhøjelser end dem, de mindre indtægter fik, og denne bevægelse er siden blevet fortsat ved ydelse af bestillingstillæg m. v.

Hvorfor er staten nu gået med til den slags? Selvfølgelig ikke fordi den ønskede at forfordele dem, der var dårligt stillet, men der er andre ting, der har spillet ind. Der har først og fremmest været hensynet til den mangel på arbejdskraft, der har været på forskellige områder, men det væsentligste har været, at man har kunnet henvide til, at lønningerne i den private sektor var større end de lønninger, som staten udbetalte, hvorfor den simpelt hen var nødt til i hvert fald så nogenlunde at følge med, hvis den ikke ville risikere til sidst at skulle rekruttere sine embedsmænd fra det, man kan kalde et bundfald i de befolkningsområder, hvor man henter disse embedsmænd fra. Dette peger klart i retning af en større forskel i indtægtsforholdene, og hvis man vil en vis udligning her, så kan jeg ikke se, at der er andre veje at gå end netop den skattemæssige.

Tager man så begrebet omsætningskat i almindelighed, kan der næppe være tvivl om, at hovedreglen vil være den, at jo større indtægten er, jo mindre bliver den del, der anvendes til forbrug, og det gælder naturligvis i særdeleshed, når man undtager f. eks. udgifter til medhjælp i huset, husassistenter, gartner, privatchauffør og, når det er særlig fint, tjener. Denne tendens forstærkes også, når man som i det foreliggende tilfælde undtager benzin. Statistisk departement har opgjort, at bilskatten er den eneste indirekte skat, der har en smule progressiv karakter. I modsætning hertil medtager man — jeg tør vel sige naturligvis — tobakken, om hvilken det samme departement har sagt, at når tobakskatten rammer de velhavende med ca. 2,5 pct., så hviler den med ca. 3,5 pct. på den jævne befolkning. Videre må man regne med, at folk med de store indtægter bruger forholdsvis mest til rejse i udlandet, til varekøb dér o. s. v. Omsætningskatten virker derfor under alle omstændigheder kraftigst for de lavere indtægtsgupper og modvirker således ønsket om ad skattevejen at gennemføre en indkomstudjævning.

Hvad det foreliggende lovforslag angår,